

Draagt u bij

aan het toekomstperspectief van jonge mensen met verstandelijke beperkingen?

Jonge mensen met verstandelijke beperkingen verdienen het om net als ieder ander mee te kunnen doen in de samenleving en daarbij zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren. Uw zoon of dochter, en u als ouder(s), kunnen mogelijk bijdragen aan de kennis in Nederland over hoe dat lukt, en daarmee aan het toekomstperspectief van deze jonge mensen. Momenteel doen we onderzoek onder oud-studenten van de Academie Spelderholt. Voor dit onderzoek zijn we op zoek naar evenknieën: andere, vergelijkbare personen met licht tot matige verstandelijke beperkingen die niet het ontwikkelingstraject van Spelderholt doorlopen hebben. Door de situatie van oud-studenten van Spelderholt te vergelijken met de situatie van de evenknieën kunnen we veel leren over 'wat werkt'. Uw zoon of dochter zou mogelijk als evenknie op anonieme basis kunnen deelnemen aan het onderzoek. Daarover zouden we graag met u in gesprek gaan. In deze brief lichten we het onderzoek nader toe.

Geachte heer/mevrouw, beste ouder(s)/vertegenwoordiger(s),

Perspectief op ontwikkeling en meedoen

Op een zo zelfstandig mogelijk wijze meedoen in onder meer wonen, werken en vrije tijd vertegenwoordigt voor deze jonge mensen allerlei waardevolle aspecten zoals zelfbeschikking, zelfontplooiing, verbondenheid en sociaal contact. Dat vraagt van ons als maatschappij dat we deze jonge mensen kansen bieden om zich ook na het verlaten van het voortgezet onderwijs te (blijven) ontwikkelen en hun talenten te ontplooiën.

Ontwikkelingsgericht denken niet vanzelfsprekend

Helaas is het ontwikkelingsgerichte denken niet vanzelfsprekend: zo geeft een deel van de ouders aan het gevoel te hebben dat hun kind in het vervolg op het voortgezet onderwijs (veelal dagbesteding) 'bezig gehouden' wordt. Ook 'het systeem' stimuleert betrokkenen niet altijd om de ontwikkeling van personen met verstandelijke beperkingen maximaal te ondersteunen. Verder stoeien veel ouders met hun eigen benadering van hun zoon of dochter, en in het bijzonder met het vinden van de juiste balans tussen het bieden van veiligheid en het stimuleren van de zelfredzaamheid. Dat is ook niet eenvoudig.

Onderzoek is nodig: wat werkt?

Het is dan ook van groot belang dat we leren hoe we jonge mensen met verstandelijke beperkingen wél kunnen stimuleren en helpen om hun kwaliteiten te (blijven) ontwikkelen. Daarom is het belangrijk dat er onderzoek gedaan wordt naar de effectiviteit van de trajecten die deze jonge mensen doorlopen; dat we onderzoeken hoe succesvol ze zijn. En, als ze succesvol zijn, wat dat succes verklaart: wat werkt?

Onafhankelijk onderzoek ontwikkelingstraject Spelderholt

Een van deze trajecten is het ontwikkelingstraject van de Academie Spelderholt. De Academie Spelderholt biedt een driejarig ontwikkelingstraject waar jongeren met licht tot matige verstandelijke beperkingen kunnen wonen, werken en leren. In een 24-uursetting wordt gewerkt aan hun sociaal en emotionele ontwikkeling, hun woon- en arbeidsvaardigheden. Op dit moment loopt een onafhankelijk onderzoek naar dit ontwikkelingstraject. We onderzoeken of de studenten tijdens het traject inderdaad zelfstandiger worden, hoe hun zelfstandigheid zich ontwikkeld heeft na het verlaten van Spelderholt, en wat dit betekent voor hun huidige meedoen en tevredenheid met het eigen leven. Daarnaast hebben we oog voor wat het voor ouders en eventuele broers en zussen betekent als hun zoon of dochter, broer of zus meer zelfstandig wordt. Verder onderzoeken we de 'werkzame bestanddelen' van de aanpak: als de studenten inderdaad zelfstandiger worden, hoe lukt dat? Het onderzoek wordt uitgevoerd door een team van onafhankelijke onderzoekers. Wij werken daarbij nauw samen met wetenschappers van diverse universiteiten. Tevens zijn er verschillende ministeries, UWV, VNG, en andere partijen bij het onderzoek betrokken.

Controlegroep?

'Maar waarom benadert u daar mij over?' vraagt u zich wellicht af. Nu we het onderzoek onder de oud-studenten van Spelderholt nagenoeg afgerond hebben, is er nog één stap die (veel) meer inzicht kan verschaffen in 'wat werkt': onderzoek onder een controlegroep. Een controlegroep bestaat uit andere jonge mensen die niet deel genomen hebben aan het traject van Academie Spelderholt maar die wel een aantal dezelfde kenmerken hebben. Voor elke oud-student van Spelderholt uit de onderzoeksgroep zoeken we zo'n 'evenknie'. Zo moeten er 30 koppels ontstaan van oud-studenten van Spelderholt en evenknieën. Binnen elk koppel bepalen en vergelijken we het huidig zelfstandig functioneren, meedoen en tevredenheid met het leven van de oud-student van Spelderholt en de evenknie.

Wanneer kan iemand als evenknie deelnemen aan het onderzoek?

Om als evenknie in het onderzoek deel te kunnen nemen moeten personen aan deze voorwaarden voldoen:

1. Eenzelfde geslacht (als de oud-student uit de onderzoeksgroep).
2. Ongeveer dezelfde leeftijd (maximaal 1 jaar jonger of ouder);
3. Een vergelijkbare uitgangspositie bij het verlaten van het voortgezet onderwijs =
  - o Een vergelijkbaar niveau van zelfstandig functioneren;
  - o Samenhangend met vergelijkbare beperking(en);¹

Hoe zijn we bij u terecht gekomen?

Een aanzienlijk deel van de oud-studenten van Spelderholt heeft het Downsyndroom. Om die reden hebben we de samenwerking gezocht met Stichting Downsyndroom.² Op grond van de leeftijd van uw zoon of dochter zou hij of zij mogelijk als evenknie kunnen deelnemen aan het onderzoek. Wel moeten we nog vaststellen of hij of zij bij het verlaten van het voortgezet onderwijs een vergelijkbaar niveau van zelfstandig functioneren kende als een van de oud-studenten uit de onderzoeksgroep, samenhangend met vergelijkbare beperkingen.

Waarom meedoen aan dit onderzoek?

We willen benadrukken dat het doel van dit onderzoek niet is om aan te tonen dat alle jongeren met verstandelijke beperkingen er goed aan doen om naar Spelderholt te gaan of dat het traject waaraan uw zoon of dochter deelneemt wel of niet zinvol is. Met dit onderzoek, gefinancierd door het Ministerie VWS, willen we bijdragen aan kennis in Nederland over 'wat werkt' in de zelfstandigheidsbevordering van jonge mensen met verstandelijke beperkingen. Uw zoon of dochter, u zelf als ouder(s) en begeleiders kunnen met hun deelname aan het onderzoek een belangrijke bijdrage leveren aan die kennisontwikkeling.

Deelname is anoniem

De jongeren zelf, hun gezinsleden en begeleiders nemen anoniem deel aan het onderzoek. De lezers van het eindrapport zullen niet weten om wie het gaat, en ook de trajecten waarin de evenknieën participeren blijven anoniem. Het doel van de vergelijking is om ervan te leren, niet om een oordeel over deze trajecten te geven.

Wilt u meewerken aan het onderzoek?

Wanneer u mee wilt werken aan het onderzoek, dan willen we u vragen een email te sturen aan Selle van der Woude, onderzoeksleider, via mail@sellevanderwoude.nl. Wilt u in die mail ook uw telefoonnummer vermelden? Vervolgens wordt u telefonisch benaderd door Wilma Evink, orthopedagoog van Spelderholt. Zij zal samen met u en eventueel betrokken professionals de situatie van uw zoon of dochter in kaart brengen. Daarna nemen wij als onafhankelijke onderzoekers het stokje van Wilma over, en toetsen we of uw zoon of dochter inderdaad evenknie kan zijn. Dat wil zeggen, of hij of zij aan de 'voorwaarden' zoals hierboven geformuleerd voldoet. Als dat het geval is, zullen we u nader informeren over het onderzoek, en zullen we u vragen om uw zoon of dochter te benaderen met de vraag of hij of zij zou willen meewerken aan het onderzoek. Als u en uw zoon of dochter akkoord zijn, kan het onderzoek van start gaan!

Mocht u eerst nog vragen over het onderzoek hebben, kunt u ook contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,

Het onderzoeksteam / Selle van der Woude, Peter Wesdorp & Melanie van de Water
Selle van der Woude, mail@sellevanderwoude.nl, 06-11043535

¹ Kenmerken 1 en 2 zijn eenvoudig en objectief vast te stellen. Het objectiveren van kenmerk 3 zal maatwerk zijn. Zo is het voorstelbaar dat we een mentor vanuit het vso om een professionele beoordeling vragen; ook dat is een manier om een en ander te objectiveren.

² Stichting Downsyndroom heeft op ons verzoek zelf deze brief aan u gemaild; zij hebben uw emailadres niet met ons gedeeld.